

Standard wymagań – egzamin mistrzowski

dla zawodu
RYMARZ

Kod z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy	Kod z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego
744203	-

Egzamin przeprowadzany jest w dwóch etapach:

etap praktyczny: polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne

etap teoretyczny: odbywa się w dwóch częściach : pisemnej i ustnej

1. w części pisemnej kandydat udziela odpowiedzi na pytania z zakresu tematów:
  - rachunkowość zawodowa
  - dokumentacja działalności gospodarczej
  - rysunek zawodowy
  - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
  - podstawowe zasady ochrony środowiska
  - podstawowe przepisy prawa pracy
  - podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem
  - podstawy psychologii i pedagogiki
  - metodyka nauczania
2. w części ustnej kandydat odpowiada na pytania z zakresu następujących tematów:
  - technologia
  - maszynoznawstwo
  - materiałoznawstwo

Zadania do etapu praktycznego i pytania do etapu teoretycznego przygotowywane są na podstawie standardu wymagań ustalonego przez Związek Rzemiosła Polskiego

(Ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989, tekst jednolity:

Dz. U. z 2002r Nr 112, poz. 979, z późn. zm. Dz. U. z 2003 Nr 137, poz. 1304)

Zawód: rymarz

I. Etap teoretyczny (część pisemna i ustna) egzaminu obejmuje:

Zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla klasyfikacji w zawodzie

Kandydat na mistrza powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisu, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznej i technologicznej, a w szczególności:

- 1.1. stosować nazwy, pojęcia i określenia specjalistyczne dla rymarstwa;
- 1.2. stosować roboczy rysunek założeniowy;
- 1.3. rozróżniać materiały podstawowe i pomocnicze stosowane w rymarstwie;
- 1.4. rozróżniać wyroby rymarskie z uwzględnieniem rodzaju konstrukcji i przeznaczenia;
- 1.5. rozpoznawać etapy wytwarzania wyrobów rymarskich na podstawie opisu operacji technologicznych, maszyn i urządzeń;
- 1.6. wskazywać maszyny i urządzenia rymarskie do wykonywania określonych operacji technologicznych w procesie wytwarzania wyrobu, rozróżniać elementy wyrobów rymarskich oraz określać ich wymiary;
- 1.8. stosować odpowiedni sposób obróbki, montażu i wykończenia skórzanych oraz nieskórzanych wyrobów rymarskich;
- 1.9. nieskórzanych wyrobów rymarskich;
- 1.10. stosować zasady racjonalnego i ekonomicznego rozkroju materiałów stosowanych w rymarstwie;
- 1.11. rozpoznawać rodzaje rymarskich wyrobów użytkowych i galanterii skórzanej;
- 1.12. różnicować rodzaje naturalnych skór rymarskich, materiałów skóropodobnych, sztucznych, syntetycznych i tkanin pomocniczych stosowanych jako wyroby rymarskie;
- 1.13. rozpoznawać łączenia elementów upręży szorowej i chomątowej różnymi technikami szycia;
- 1.14. stosować różne techniki szycia stosowane w rymarstwie.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

- 2.1. dobierać materiały podstawowe, okucia, ozdoby i dodatki do wykonania wyrobu rymarskiego;
- 2.2. dobierać techniki sporządzania wzorników części składowych wyrobów galanteryjnych według modelarskiego wzoru podstawowego;
- 2.3. dobierać narzędzia, urządzenia i maszyny do rodzaju operacji w procesie wytwarzania wyrobów rymarskich;
- 2.4. dobierać narzędzia, metody i środki do renowacji i napraw wyrobów rymarskich;
- 2.5. dobierać techniki ręcznego i ręczno-maszynowego rozkroju i wykończania wyrobów rymarskich;
- 2.6. stosować szycie ręczne zwykłe i ozdobne wielowarstwowych połączeń wyrobów rymarskich;
- 2.7. stosować techniki szycia maszynowego;
- 2.8. określać parametry rozkroju, obróbki wstępnej i montażu wyrobu;
- 2.9. określać możliwość i opłacalność naprawy wyrobu rymarskiego;
- 2.10. sporządzać kalkulację kosztów związanych z naprawą i wykonaniem wyrobu rymarskiego;
- 2.11. dokonywać pomiarów koni dla sporządzenia upręży;

3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:

- 3.1. stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska podczas wykonywania robót naprawczych, remontowych i konserwacyjnych;
- 3.2. wskazywać skutki działań niezgodnych z przepisami podczas wykonywania zadań oraz składowania, konserwacji i transportu narzędzi, urządzeń i maszyn;
- 3.3. dobierać środki ochrony osobistej do rodzaju wykonywanych zadań;
- 3.4. wskazywać sposoby udzielania pomocy przedlekarskiej poszkodowanemu w wypadku na stanowiskach związanych z wykonywaniem zadań.

Zakres wiadomości i umiejętności związanych z zatrudnianiem i działalnością gospodarczą.

Kandydat na mistrza powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisu, instrukcji, tabeli, wykresu, a w szczególności:

- 1.1. rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z obszaru funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej;
- 1.2. rozróżniać dokumenty związane z zatrudnianiem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 1.3. identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta.
- 1.4. wykorzystywać informacje dotyczące sposobu zarządzania małą firmą i znać zasady organizacji pracy,
- 1.5. znać zasady normowania pracy i systemu płac,
- 1.6. wykorzystywać podstawowe wiadomości dotyczące gospodarki rynkowej,
- 1.7. wypełniać druki rejestracyjne i rozliczeniowe ZUS i deklaracje podatkowe,
- 1.8. korzystać ze źródeł wiedzy ekonomicznej i prawnej,
- 1.9. posiadać wiedzę dotyczącą przepisów określających zatrudnienie i szkolenie praktyczne młodocianych uczniów w zakładzie pracy.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

- 2.1. analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnianiem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 2.2. sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnianiem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 2.3. rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy;
- 2.4. dokonywać rozliczeń w zakresie działalności gospodarczej i kosztorysowania wykonywanych prac.

Podstawy psychologii i pedagogiki oraz metodyka nauczania

Kandydat na mistrza powinien posiadać wiadomości i rozumieć procesy a w szczególności:

1. Wyjaśniać i oceniać sytuacje stosując się do opisu zagadnień i problemów w obszarze:

- 1.1. psychologii osobowości:
  - 1.1.1. rozumieć rozwój psychiczny człowieka i czynniki na niego wpływające oraz cechy psychiczne osobowości i jej składniki:
    - charakter i jego cechy, zdolności i uzdolnienia;
    - zainteresowania i skłonności;
    - temperament i jego rodzaje.
  - 1.1.2. znać podejście psychologiczne do uczenia się i procesów poznawczych:
    - przetwarzanie informacji – rodzaje pamięci;
    - czynniki indywidualne wpływające na motywację nauczania;

- czynniki związane z organizacją nauczania.
  - 1.1.3. znać sposoby postępowania i reagowania w sytuacjach trudnych:
    - stres i frustracja;
    - typy sytuacji trudnych;
    - reakcje na sytuacje trudne.
  - 1.2. psychologii rozwojowej i wychowawczej:
    - 1.2.1. posiadać wiedzę nt. okresów rozwojowych;
    - 1.2.2. brać pod uwagę czynniki rozwojowe.
  - 1.3. psychologii pracy:
    - 1.3.1. określać wzajemny wpływ i oddziaływanie w układzie człowiek – praca;
    - 1.3.2. znać etapy dostosowania człowieka do pracy:
      - wprowadzenie do pracy;
      - szkolenie zawodowe i doskonalenie.
- 2. Stosować się do zasad pedagogiki – dydaktyki i metodyki nauczania:**
- 2.1. określać cele nauczania w procesie praktycznej nauki zawodu;
  - 2.2. znać kryteria doboru metod nauczania;
  - 2.3. umieć posługiwać się programem nauczania;
  - 2.4. znać zasady nauczania oraz kontroli i oceny pracy ucznia;
  - 2.5. stosować odpowiednie środki dydaktyczne w procesie kształcenia;
  - 2.6. planować nauczanie wg podstawy programowej kształcenia w zawodzie;
  - 2.7. stosować się do standardów wymagań będących podstawą do przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
  - 2.8. dobierać ogniwa i formy organizacyjne pracy dydaktyczno – wychowawczej w kształceniu zawodowym;
  - 2.9. prowadzić dokumentację pedagogiczną w zakładzie szkolącym uczniów.

II. Etap praktyczny – odejmuje zakres umiejętności praktycznych z obszaru kwalifikacji określonych w zawodzie, ujęty w następujących tematach prób pracy.

1. Wykonanie wskazanego wyrobu rymarskiego lub jego elementu zgodnie z dokumentacją.
2. Wykonanie naprawy lub renowacji wskazanego wyrobu rymarskiego lub jego elementu zgodnie z dokumentacją.

Kandydat na mistrza powinien umieć:

1. Planować czynności związane z wykonaniem zadania:

- 1.1. sporządzić plan działania;
- 1.2. sporządzić wykaz niezbędnych surowców, materiałów, sprzętu kontrolno-pomiarowego, narzędzi;
- 1.3. wykonać niezbędne obliczenia, rysunki lub szkice pomocnicze.

2. Organizować stanowisko pracy:

- 2.1. zgromadzić i rozmieścić na stanowisku pracy odpowiednie materiały, narzędzia, aparaturę i sprzęt, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej;
- 2.2. zabezpieczyć wyrób lub jego element, przed możliwością uszkodzenia innych fragmentów podczas wykonywania naprawy;
- 2.3. sprawdzić stan techniczny maszyn, sprzętu i aparatury, niezbędnych podczas wykonywania prac;
- 2.4. dobrać odzież roboczą i środki ochrony osobistej.

3. Wykonać zadania praktyczne z zachowaniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska i wykazać się umiejętnościami w określonych próbach pracy:

- 3.1. Wykonanie wskazanego wyrobu rymarskiego lub jego elementu zgodnie z dokumentacją:
  - 3.1.1. wykonać rozkładkę elementów wyrobu rymarskiego na skórze rymarskiej zgodnie z właściwościami skóry, w oparciu o jej podział topograficzny;
  - 3.1.2. wykonać rozkrój skóry metodą ręczną lub maszynową z wykorzystaniem podstawowych narzędzi ręcznych lub z pomocą urządzeń i maszyn przeznaczonych do tego celu;
  - 3.1.3. przygotować i rozkroić materiały pomocnicze;
  - 3.1.4. opracować elementy wyrobu zgodnie z dokumentacją poprzez:
    - ścienianie,
    - liniowanie,
    - znakowanie,
    - polerowanie krawędzi,
    - szycie ręczne lub maszynowe,
    - wypełnianie elementów miękkich upręży i siodła;
    - wykończenie elementów wyrobu przez:
      - profilowanie elementów upręży i siodła zgodnie z potrzebami anatomicznymi budowy konia,
      - profilowanie szlufek,
      - polerowanie i lakierowanie krawędzi i innych koniecznych płaszczyzn,
      - wykonanie otworów na trzpienie sprzączek w oparciu o dokumentację,
      - wykonanie pierwszej konserwacji wyrobu tłuszczami naturalnymi lub innymi środkami syntetycznymi;
  - 3.1.5. zmontować elementy składowe w gotowy wyrób rymarski zgodnie z dokumentacją;
  - 3.1.6. posługiwać się narzędziami ręcznymi, urządzeniami i maszynami rymarskimi;
  - 3.1.7. kontrolować na bieżąco jakość prac;
  - 3.1.8. utrzymywać ład i porządek na stanowisku pracy;
  - 3.1.9. wykonać zadanie w przewidzianym czasie;
  - 3.1.10. zabezpieczyć ostre narzędzia ręczne, oczyścić i zakonserwować maszyny i urządzenia;
  - 3.1.11. uporządkować stanowisko pracy i rozliczyć materiały.
- 3.2. Wykonanie naprawy lub renowacji wskazanego wyrobu rymarskiego zgodnie z dokumentacją:
  - 3.2.1. określić zakres możliwych i koniecznych prac naprawczych w wyrobie, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa ludzi i koni;
  - 3.2.2. ustalić i określić harmonogram czynności koniecznych do prawidłowego przeprowadzenia procesu renowacyjno-naprawczego;
  - 3.2.3. wykonać demontaż uszkodzonego elementu w wyrobie;
  - 3.2.4. wykonać czynności naprawcze poprzez:
    - usunięcie z elementów naprawianych zanieczyszczeń powstałych wskutek użytkowania wyrobu przez konie,
    - wyprucie lub wycięcie uszkodzonego fragmentu lub demontaż całego elementu wyrobu,
    - dorobienie nowego fragmentu lub całego elementu wyrobu zgodnie z formą estetyczną i wymogami technicznymi pozostałych elementów wyrobu (upręży lub rzędu jeździeckiego), przestrzegając zasad technologicznych właściwych do wykonania nowych wyrobów rymarskich;
    - renowacja wyrobu poprzez ponowne przeszycie elementów poprutek lub rozdartych,
    - odświeżenie lica skóry poprzez lakierowanie lub polerowanie,
    - natłuszczenie elementów wyrobu tłuszczami naturalnymi lub syntetycznymi;
  - 3.2.5. powtórne zamontowanie elementów składowych w pierwotny układ wyrobu;
  - 3.2.6. posługiwać się narzędziami ręcznymi, urządzeniami i maszynami rymarskimi;
  - 3.2.7. kontrolować na bieżąco jakość prac;

- 3.2.8. wykonać zadanie w przewidzianym czasie;
- 3.2.9. zabezpieczyć ostre narzędzia ręczne, oczyścić i zakonserwować maszyny i urządzenia;
- 3.2.10. uporządkować stanowisko pracy oraz rozliczyć materiały.

4. Prezentować efekt wykonanego działania:

- 4.1. omówić proces wykonania zadania;
- 4.2. uzasadnić sposób, metodę zastosowaną do wykonania zadania;
- 4.3. ocenić efekt i jakość wykonanego zadania.

Niezbędne wyposażenie stanowisk do wykonania zadań egzaminacyjnych objętych tematami:

1. Wykonanie wskazanego wyrobu rymarskiego lub jego elementu zgodnie z dokumentacją.

Pomieszczenie przeznaczone do prac ręcznych i maszynowych spełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny prac oraz ochrony przeciwpożarowej. Ustawienie maszyn, odległości, oświetlenie zgodnie z normą. Stół rymarski o wymiarach około 200 cm, szerokość 80 cm, wysokość 80-100 cm. Stołki do siedzenia z regulacją hydrauliczną. Sprzęt, narzędzia i materiały: płyta metalowa, płyta gumowa, deski topolowe, płyta marmurowa, dziurkacze, wycinaki, młotki, nożyczki, noże, szydła, igły rymarskie, różne rodzaje cęgów i szczypiec, linie metalowe, pojemniki z klejem, pędzle, liniarki, konik rymarski. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

2. Naprawa lub renowacja wskazanego wyrobu rymarskiego lub jego elementu zgodnie z dokumentacją.

Pomieszczenie przeznaczone do prac ręcznych i maszynowych spełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny prac oraz ochrony przeciwpożarowej. Ustawienie maszyn, odległości, oświetlenie zgodnie z normą. Stół rymarski o wymiarach około 200 cm, szerokość 80 cm, wysokość 80-100 cm. Stołki do siedzenia z regulacją hydrauliczną. Sprzęt, narzędzia i materiały: płyta metalowa, płyta gumowa, deski topolowe, płyta marmurowa, dziurkacze, wycinaki, młotki, nożyczki, noże, szydła, igły rymarskie, różne rodzaje cęgów i szczypiec, linie metalowe, pojemniki z klejem, pędzle, liniarki, konik rymarski. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.